

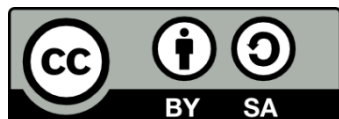
Υ-ΛΟΓ-06 (2105)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Ι: ΠΟΙΗΣΗ

Γραμματικοπούλου Ευγενία

Λιτσαρδάκη Μαρία

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

4ème unité

- le XVIe siècle
- néoplatonisme et pétrarquisme
- l'école de Lyon

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Le XVIe siècle 1/3

Caractéristiques de l'époque (XVe-XVIe siècles)

- grands voyages & découvertes
- progrès scientifiques et techniques, astronomie (passage du système ptoléméen au système copernicien)
- découverte de l'imprimerie: Gutenberg (1400-1468)
- affermissement de la langue
- guerres d'Italie – guerres de religion
- la Réforme: retour aux sources du christianisme, contre le commerce des indulgences, essor de l'imprimerie pour faire circuler la Bible en langues vulgaires; Martin Luther (1483-1546) et Calvin (1509-1564)

Le XVIe siècle 2/3

Humanisme

- [Érasme](#) (1466-1536), pacifiste, cosmopolite (“le monde entier est notre patrie à tous”), traduit le Nouveau Testament
- *L'éloge de la folie*: satire de la société humaine en général, mais aussi de la démence, des superstitions, des pratiques de l'Église; il introduit l'usage de l'ironie
- nouvelle vision de l'homme
- développement de la vie intérieure
- synthèse de la philosophie de Platon et du Christianisme

Le XVIe siècle 3/3

Renaissance

- La Renaissance, qui s'étend du XVe au XVIe siècles, est une période de rénovation et d'effervescence culturelle
- mouvement littéraire et artistique né en Italie
- rupture avec la tradition du Moyen Âge
- retour à l'Antiquité gréco-latine

Pétrarquisme et néoplatonisme

- [Néoplatonisme](#) : doctrine philosophique, élaborée à Rome à partir de 232 par Ammonios Saccas, et surtout par Plotin; effort de concilier la philosophie de Platon avec certains courants de la spiritualité orientale ainsi qu'avec d'autres écoles de la philosophie grecque, notamment celle d'Aristote.
- [Pétrarque](#) (1304-1374): poète, savant et humaniste
Le *Canzoniere*, composé en honneur de sa muse Laure, comporte 366 poèmes qui inaugurent la forme du sonnet
- poésie amoureuse
- Marsile Ficin et la relecture de Platon
- amour et aspiration à l'idéal (Bien-Vrai-Beauté)

Caractéristiques du pétrarquisme

- *thèmes*: révélation de l'amour, passion insatisfaite mais toujours fidèle, célébration des beautés et des vertus de la femme aimée, déploration de sa cruauté, inégalité des partenaires, désordre intérieur
- *style*: antithèses, métaphores, vocabulaire précieux, raffiné
- *forme*: le sonnet

L'école lyonnaise

Importance de la ville de [Lyon](#):

- capitale commerciale, foyer économique
- capitale intellectuelle, influences italiennes
- diversité et épanouissement d'idées
- salons littéraires
- éducation des filles; les voix féminines se font entendre

Maurice Scève (1501-1564)

<http://www.archivesdefrance.culture.gouv.fr/static/3484>

biographie

- issu d'une famille bourgeoise; éducation humaniste, langues et littératures grecques et latines; études de droit
- influencé par Pétrarque: recherches archéologiques pour retrouver le tombeau de Laure (la muse de Pétrarque)
- *Délie, objet de plus haute vertu* – pseudonyme de Pernette de Guillet, poétesse lyonnaise dont Scève s'était épris en 1536 d'un amour impossible; l'éternel féminin
- caractéristiques : poésie érudite
- hermétisme (symboles-mysticisme)
- densité de la langue

“Délie”, XXII, 1544

https://www.lib.virginia.edu/rmds/collections/gordon/literary/sceve/images/S1564_0012_title.jpg

Comme Hécate, tu me feras errer
Et vif, et mort, cent ans parmi les ombres;
Comme Diane au Ciel me resserrer,
D'où descendis en ces mortels encombres;
Comme régnaute aux infernales ombres
Amoindriras ou accroîtras mes peines.
Mais comme lune infuses dans mes veines
Celle tu fus, es, et seras Délie,
Qu'Amour a joint à mes pensées vaines
Si fort, Mort jamais ne l'en délie.

[Analyse](#)

Louise Labé (1524-1566)

<http://www.lesvoixdelapoesie.com/poemes/voit-mourir>

biographie

- poétesse qui bouleverse les normes poétiques
- sensualité – musicalité – perfection formelle
- expérimente divers aspects de la poésie en vogue mais elle excelle à la forme du sonnet
- parfaite maîtrise du rythme et de l'image

“Poésies, XXIV”

Ne reprenez, Dames, si j’ay aimé:

Si j’ay senti mille torches ardentes,

Mille travaux, mille douleurs
mordantes:

Si en pleurant, j’ay mon tems
consumé,

Las que mon nom n’en soit par vous
blamé.

Si j’ay failli, les peines sont présentes,

N’aigrissez point leurs pointes
violentes:

Mais estimez qu’Amour, à point
nommé,

Sans votre ardeur d’un Vulcan excuser,

Sans la beauté d’Adonis acuser,

Pourra, s’il veut, plus vous rendre
amoureuse:

En ayant moins que moy d’occasion,

Et plus d’estranger et forte passion.

Et gardez vous d’estre plus
malheureuses.

- [Analyse](#)

Liens 1/1

- <https://www.youtube.com/watch?v=2OslvR30zOQ>
- http://www.larousse.fr/encyclopedie/personnage/Johannes_Gensfleisch_dit_Gutenberg/122808
- http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/la_R%C3%A9forme/140523
- <http://www.larousse.fr/encyclopedie/litterature/%C3%89rasme/173148>
- <http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/Renaissance/184289>
- <http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/Renaissance/87264>
- <http://la-philosophie.com/neoplatonisme>
- <http://www.larousse.fr/encyclopedie/personnage/P%C3%A9trarque/137827>

Liens 1/2

- <http://www.ralentirtravaux.com/lettres/sequences/cinquieme/e-depart/sonnet.php>
- http://numelyo.bm-lyon.fr/f_view/BML:BML_00GOO01001THM0001poesie
- <http://www.archivesdefrance.culture.gouv.fr/static/3484>
- https://www.lib.virginia.edu/rmds/collections/gordon/literary/sceve/images/S1564_0012_title.jpg
- <http://aqualonne.free.fr/biblio/cours2-2.html>
- <http://www.lesvoixdelapoesie.com/poemes/voit-mourir>
- <http://www.dokamo.nc/sequence-louise-labe/>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
- Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες
- Εικόνα 1:
<<http://www.archivesdefrance.culture.gouv.fr/static/3484> >
- Εικόνα 2:
<https://www.lib.virginia.edu/rmds/collections/gordon/literary/sceve/images/S1564_0012_title.jpg >
- Εικόνα 3: <
<http://www.lesvoixdelapoesie.com/poemes/voit-mourir> >

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γραμματικοπούλου Ευγενία, Λιτσαρδάκη Μαρία μέλη ΔΕΠ. «Γαλλική Λογοτεχνία Ι. Ποίηση». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2013-4. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS468/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Ξώμαλη Δαμασκή
Θεσσαλονίκη, 2014-15

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ